

Kirjallinen kysymys KK 150/2016 vp

Johanna Karimäki vihr ym.

Kirjallinen kysymys omaishoidon tuen korottamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Omaishoitajat ja läheiset -liitto ry:n mukaan Hyvinvointi ja palvelut -tutkimusaineiston perusteella voidaan arvioida, että vuonna 2013 läheisensä tai omaisensa pääasiallisiksi auttajiksi koki itsensä 350 000 henkilöä. Kuitenkin vuonna 2012 omaishoidon tuen piirissä oli vain reilut 40 000 omaishoitajaa. Omaisen hoitaminen kotona on tärkeää ja arvokasta, mutta myös raskasta työtä. Ongelmana on usein omaishoitajien jaksaminen työssään. Monella on toiveena asua kotonaan mahdollisimman pitkään, mutta se edellyttää palvelujen parantamista ja erityisesti omaishoidon tuen merkittävää parantamista. Omaishoito on sekä inhimillinen että edullinen ratkaisu.

Esimerkiksi muistisairaudet lisääntyvät väestön ikääntyessä. Muistiliiton mukaan noin 200 000 sairastaa muistisairautta ja lisäksi 200 000:lla arvioidaan olevan piilevä muistisairaus. Tuettuna ja autettuna muistisairas ihminen voi pärjätä pitkäänkin omassa kotonaan, mutta se edellyttää hyviä kotiin vietäviä palveluja sekä jaksamista ja kuntoutumista edistäviä palveluja, kuten päivätoimintaa muistisairaille ja heidän omaisilleen.

Vammaisperheissä omaishoidon tuen vahvistaminen on erityisen tärkeää, sillä monessa tapauksessa omaishoitaja on täystyöllistetty hoitaessaan läheistään. Omaishoitajien tukipalvelut ovat tärkeässä roolissa. Omaishoidon tuki sisältää hoidettavalle annettavat tarvittavat palvelut ja omaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion, omaishoitajan lakisääteiset vapaapäivät sekä omaishoitoa tukevat palvelut. Omaishoitajien työssä jaksamiseen ja mahdollisuuteen pitää vapaapäiviä tulisi kiinnittää erityisesti huomiota. Jotta vapaapäivät ovat mahdollisia, on hoidettavalla oltava turvallinen hoivapaikka tai kotiin tuleva hoitaja omaishoitajan vapaan ajaksi.

Monien omaishoitajien palvelujen tuottamiseen tarvitaan kuntien vanhuspalveluita. Selvitysten, esimerkiksi Muistibarometrin mukaan juuri vanhusten kotona jaksamista tukevista palveluista on puutetta. Hyvät ateriapalvelut, siivouspalvelut, harrastukset ja päivätoiminta ovat olennaisia ikäihmisten palveluja, samoin säännöllinen terveydentilan seuranta ja terveyden ylläpitämiseen liittyvät palvelut.

Omaishoitajat ja läheiset -liitto ry:n mukaan alin hoitopalkkio oli vuonna 2012 364,35 euroa/kk, hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana palkkio oli 728,69 euroa/kk. Lisäksi omaishoidon tuen keskiarvo oli 440,30 euroa /kk. Liiton mukaan myös noin puolet omaishoitajista jätti lakisääteiset vapaansa pitämättä. Todella tärkeää on, että jokainen omaishoitoon oikeutettu saa tuen eli kriteerit omaishoidon tuen saamiseksi tulee olla erittäin matalat. Nyt kansalaiset ovat eriarvoisessa asemassa, kun kunnilla on oikeus päättää omaishoidon myöntämisperusteista. Koska

Kirjallinen kysymys KK 150/2016 vp

omaishoitajat tekevät merkittävä työtä samalla säästäten yhteiskunnan varoja, on omaishoidon tukea ja hoitopalkkiota nostettava.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus tekee omaishoitajien tuen parantamiseksi, hoitopalkkion korottamiseksi, omaishoitajan vapaapäivien turvaamiseksi sekä omaishoitajaa tukevien palvelujen parantamiseksi?

Helsingissä 15.3.2016

Johanna Karimäki vihr
Jyrki Kasvi vihr
Ville Niinistö vihr
Krista Mikkonen vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Satu Hassi vihr
Pekka Haavisto vihr
Emma Kari vihr
Touko Aalto vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr